

МІСЦЕ ЖІНКИ У СУЧАСНОМУ БІЗНЕСІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Стаття присвячена аналізу особливостей підприємницької діяльності жінок в Україні. У дослідженні виявлено характерні риси жіночого підприємництва, визначено основні причини підприємницької активності жінок, а також бар'єри та перешкоди. Також в даній статті зазначено наявність гендерних диспропорцій в економічному руслі та окреслено проблеми жіночого безробіття. Особлива увага приділяється економічному становищу жінок та чоловіків в Україні.

Ключові слова: гендерна рівність, сталий розвиток, індикатори соціально-економічного розвитку.

Abstract

The article indicates the analysis of peculiarities of entrepreneurial activity of women in Ukraine. The research reveals the characteristic features of female entrepreneurship, identifies the main causes of women's entrepreneurial activity, as well as barriers and obstacles. Also, in this article the presence of gender disproportions in the economic sector is outlined and the problems of female unemployment are outlined. Particular attention is paid to the economic situation of women and men in Ukraine.

Keywords: gender equality, sustainable development, socio-economic development indices.

Вступ

Сучасні жінки в нашому світі стають все більш і більш самостійними тим самим з рухаючи чоловіків на другий план та займаючи чергу разом із ними на соціальній щаблі зраджуючи своїм стереотипам, які були сприйняті нею з дитинства, але якщо жінка вирішила піднятися по соціальних сходах, то вона повинна приготуватися до освоєння чужої території. І чим вище вона буде підніматися, тим менше навколо неї буде представниць слабкої статі. Тим самим, для більш високого рівня жінці необхідно вивчити правила ділової поведінки у світі чоловіків. Участь жінки в бізнесі в розвинених країнах явище звичне і не викликає подиву в діловому світі і суспільстві. Швидше викликає повагу той факт, що жінки виявляють незвичайні здібності і ділові якості.

Метою статті є дослідження розвитку жіночого підприємництва на території України та проблеми, які виникають з ним на підставі гендерної нерівності.

Основна частина

Проблема зміни соціально-економічного статусу жінок в умовах ринкових реформ стає все більш популярною темою економічних досліджень в пострадянських суспільствах, що пояснюється глибиною і драматизмом пережитих змін. Вона має також свою передісторію, оскільки в радянський період участь жінок у виробництві, проблеми суміщення ними сімейних і виробничих функцій досить активно досліджувалися соціологами і економістами.

Західний фемінізм і міжнародне жіночий рух розглядає проблему забезпечення рівного економічного статусу жінок, ліквідації дискримінації на ринку праці, рівний доступ до економічних ресурсів, як одну з центральних проблем в розвинених країнах, і в країнах що розвиваються. Стратегія жіночого руху в розвинених країнах Заходу в останні десятиліття була спрямована на реформування законодавства в галузі праці та освіти з метою забезпечення більш повної участі жінок в економічній діяльності, створення можливостей для досягнення ними економічної незалежності і реалізації своїх знань і творчого потенціалу[1].

Прагнення виявити причини гендерної нерівності в перехідній економіці, знайти шляхи і механізми його подолання визначили основну спрямованість розвитку гендерних досліджень в Україні. Демократичні реформи в пострадянських суспільствах і перехід до ринкової економіки створили умови для розвитку незалежного економічного руху і активного захисту жінками своїх економічних і політичних прав. Проте, ми опинилися перед загрозою різкого погіршення становища жінок, зростання жіночого безробіття, фемінізації бідності, крах системи соціального захисту, витіснення жінок в не-

формальний сектор і зростання обсягів домашньої праці. Нові можливості, пов'язані з лібералізацією економіки, були успішно використані лише деякими жінками, в той час як положення більшості значно погіршився.

За останні роки відбулися значні зміни в економічній психології, активізувалася підприємницька діяльність громадян. Тепер провідну роль в економіці України грають приватні підприємства, акціонерні товариства і товариства, частка яких у загальній кількості підприємств становить понад 80%, а в сфері торгівлі, харчування і в сільському господарстві понад 90% [2].

В українській економіці не зайнято близько 223,3 тис. жінок, або 53% від загальної чисельності зайнятих. Найбільш високий рівень зайнятості мають жінки у віці 30 – 49 років, що становить 86% від чисельності жінок цього віку. Середній вік працюючих жінок становить 39,5 років. Працюючі жінки мають більш високий рівень освіти в порівнянні з працюючими чоловіками більшість жінок зайнято в державному секторі. Серед всіх жінок працюють за наймом, перевищує 91%, що працюють не за наймом 9%.

У руслі відбуваються масштабних змін йде процес становлення жіночого підприємництва. В останні час Президент і Уряд почали приділяти велику увагу цій проблемі, і не випадково, а під впливом минулих конференцій і семінарів з розвитку та державної підтримки малого підприємництва в Україні.

У 2018 році на підтримку малого підприємництва уряд України виділив 20 млн. грн. У проекті даної програми державної підтримки малого підприємництва в Україні на 2013 – 2018 роки, розробленому Міністерством з антимонопольної політики спільно із зацікавленими міністерствами і відомствами, передбачені заходи з навчання основам підприємницької діяльності ряду категорій населення, включаючи жінок. У програмі по сприянню зайнятості населення України є спеціальний розділ, який передбачає реалізацію заходів з профілактики дискримінації жінок на ринку праці, а також діяльності щодо сприяння зайнятості економічно активних жінок, залучення їх в підприємництво [3].

Відповідно о даних Державного комітету статистики за 2018 рік близько лише близько 30-35% жінок є підприємцями та займають керівні посади. Якщо враховувати, що в кінці 1994 року їх було менше 0,5% можна зробити висновок про успішний початок процесу розвитку в Україні жіночих підприємницьких ініціатив.

Перехідний період надав жінкам неоднозначний вплив. На одних він подіяв руйнівно, зіштовхнувши їх на дно соціальної ієрархії. Перед іншими в той же час відкрилися нові можливості, і вони змогли успішно скористатися ними відкривши свою власну справу. Серед них є як жінки, які мають досвід корпоративного менеджменту, так і колишні домогосподарки з обмеженим трудовим досвідом, безробітні жінки та ті, хто роками працював рядовими службовцями або робочими. Українські жінки включилися в підприємницьку діяльність в спочатку не рівних стартових умовах з чоловіками – без доступу до приватизації майна, фінансовими кредитами, у відсутності початкового капіталу.

Частка жінок-директорів в складі українського директорського корпусу дозволяє говорити про те, що процес ринкових реформ сприяв, з одного боку, стабілізації показників чисельності жінок у складі директорів для галузей, де жінки традиційно займали лідируючі позиції, з іншого – призвів до появи «жіночої прошарку» в складі директорів на тих підприємствах, які вимагали антикризового управління. Однак поповнення директорського корпусу жінками у новоутворених акціонерних товариствах все ж зазначалося уповільненими темпами. Колишні державні підприємства, що стали АТ, зберігали насторожене ставлення до жіночого менеджменту, вважаючи за краще «сильне» чоловіче керівництво. З цього частка жінок в директорському корпусі та керівних АТ, росла повільніше в порівнянні з приватним підприємництвом [4].

На сьогоднішній день перед діловими жінками України стоять важливі завдання, серед яких – необхідність поліпшити доступ підприємств, що належать жінкам, або керованих ними, до фінансових джерел, до інформації та до нових технологій, які допоможуть відновити і модернізувати їх виробництво. Необхідно розширювати ділові контакти і зв'язки, підвищувати конкурентоспроможність бізнесу, організованого жінками в цілому. Для цього потрібні спільні програми, бізнес - проекту, розроблені механізми співпраці.

Висновки

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що жінка в бізнесі сьогодні все міцніше зміцнює свої позиції, в сучасній Україні жінки керують значним відсотком всіх підприємницьких структур. Є також тенденція до збільшення числа жінок в бізнесі - з кожним роком процентне співвідношення при-

ходять в бізнес чоловіків і жінок схиляється на користь жінок. Виходячи з цього можна зробити висновок, що роль жінки і в суспільстві в цілому з кожним роком зростає. Вже зараз багато чоловіків у сфері бізнесу визнали за жінками ряд їх незаперечних переваг - більш того, у багатьох галузях підприємницької діяльності сильна стать здав свої позиції.

Беручи участь в суспільному виробництві, жінки сприяють економічному зростанню і, що особливо важливо, забезпечують соціальну гармонію, підтримують стабільність в суспільстві. Негативна енергія жіночої незадоволеності своїм статусом не виливається в масові акції протесту, але руйнівно впливає на морально - психологічну атмосферу в сім'ї. Ці процеси носять прихований характер, однак їх не можна недооцінювати. Сьогодні важливо, щоб державна політика була спрямована на оптимальне використання потенціалу всього економічно активного населення в інтересах розвитку виробництва і соціального прогресу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Чепуренко А. Ю. Відносини в малому підприємстві: проблеми працюючих жінок / А. Ю. Чепуренко, Т. Б. Обиденнова // Суспільні науки і сучасність. – 2000. – № 4. – С. 41 – 51.
2. Делокаров К.Х. Жінка і цінності західноєвропейської індустріальної цивілізації / Делокаров К. Х. // Загально державні недержавні науки і сучасність. – 2000. – № 4. – С. 68 –75.
3. Аналітичне дослідження участі жінок у складі робочої сили України [Електронний ресурс] : звіт / наук. кер. проекту Е. М. Лібанова. – К., 2012. – 212 с. – Режим доступу : http://www.idss.org.ua/monografii/2013_ua_womens%20participation.pdf.
4. Силласте Г. Г. Соціальна дискримінація жінок, як предмет соціологічного аналізу / Г. Г. Силласте, Г. Ж. Кожамжарова // Соціологічне дослідження. – 2007. – № 12. – С.112 – 121.

Міронова Вікторія Сергіївна – студентка групи МЗД-18м, факультет Менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця

Науковий керівник: Прищак Микола Дем'янович – канд. пед. наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Mironova Viktoriya S. – student of group MZD-18m, faculty of Management and information security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia

Supervisor: Pryshchak Mykola D. – Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of Philosophy and Humanities, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa